

**Training Course Report on
Team Building and Group Management**

8 - 10 June 2009

Kuraburi, Phang Nga, Thailand

*Ms Jaruan Kaewmahanin
Ms Weena Namcharoensombut*

**Mangrove Action Project (MAP)
Asia Regional Office, Trang, Thailand**

Supported by

**the Ecumenical Coalition
on Tourism (ECOT)**

and

**International
Union of
Conservation**

Background

Community-based tourism (CBT) in Thailand has grown from just a concept in the early 1990s to the present situation where there are a number of CBT projects and communities operating throughout all regions of the country. The experience in CBT has been generally very positive for the families involved, the community in general, the NGOs supporting the process and especially for visiting tourists.

From the lessons of the CBT network, supported under phase one of the North Andaman Community Tourism Network (N-Act), there was an identified need to build capacity for communities to work together as a team, with a focus on the CBT communities in Suksamran District, Ranong Province; and Kuraburi District, Phang Nga Province. The N-ACT in partnership with Mangrove Action Project (MAP) are also concerned about how to support the communities to review the results of CBT development. The workshop was a good time to reflect, share experiences, both positive and negative, and to identify needs and strategies to build capacity as communities move forward into the second phase of CBT where they themselves take on greater responsibilities and set goals.

There were 25 participants (listed in Annex 3), including community members from Ban Na (5), Ban Ton Gloy (4), Ban Lion Koh Pra Thong (4), Ban Tale Nok (3), Ban Muang Kluang (3) and Ban Had Pra Phat.(1) and NGO staff from Andaman Discoveries(AD) (2) and Mangrove Action Project (2). The course was developed by Mangrove Action Project (MAP) with support by IUCN- Thailand Office through N-Act and the Ecumenical Coalition on Tourism (ECOT).

Objectives:

At the end of the training course the participants were expected to:

- 1) Gain concepts which can be applied for team work in CBT
- 2) Analyze steps of development, and setting goals in order to achieve success in community-based tourism and resource management.
- 3) Gain knowledge and concepts on the "community participatory approach" and be able to facilitate meetings or workshops in the context of community-based tourism

Course structure and methodology

The workshop was designed for villagers who have been working on CBT and Natural Resource Management (NRM) to build capacity on team work and develop a strategy for working together. Learning about effective participatory decision making was presented to the participants. The participatory approach is an important foundation for working together in the context of CBT and is used as a tool for community-based NRM. Good facilitation skills are seen as an important tool for effective community development, assessment, negotiation, and formulation of community agreements, and building capacity of community leaders who are involved in community-based natural resource management. In order to achieve effective community meetings the facilitators need to develop systematic thinking regarding natural resource management issues.

The workshop was designed for two and a half days. A summary of the program follows (see annex 1):

Day 1:

- Course introduction
- Analysis of CBT development, goal setting and steps of success
- Criteria of success

Day 2:

- Concept and understanding regarding cooperation and participation
- Participatory decision making: dynamics of decision making – introducing divergent thinking, the process of turning divergence into convergence, which is called Groan Zone, and convergent thinking through role playing

Day 3:

- Making meetings more effective and planning a meeting

Course details and lessons learned

During the introductory session the background and objectives of the workshop were shared among participants. Participants were asked to write down their expectations, which they were asked to think of as the leaves of a tree that they were planting together. Each expectation was put up on a picture of a tree drawn on a flip chart. The two main expectations expressed amongst the group were as follows:

- Learning how to strengthen their ability to undertake group work and to work in a participatory approach
- Gaining practical information and tips on how to implement CBT efficiently in their own communities.

Details, comments and lessons learned are given below for each main session.

DAY 1

Analysis of CBT development, steps to achieving success and criteria of success

The purpose of this session was to encourage the participants to evaluate the success of the CBT initiatives in their own communities. The participants separated into five groups based on their village; Ban Lion, Ban Ton Gloy, Ban Had Praphat, Ban Tale Nok and Ban Na. Each group had a piece of rope which was to simulate the path of CBT development in their community. The ends of the rope were suppose to be the beginning of CBT and the other end the point of achieving the goals which they set for success in CBT. They were asked to note the point on the rope where they were at present, and then to brainstorm on how to achieve the goals they had set for CBT in their community. The participants then wrote on flash cards what important steps they had achieved or experienced in CBT work. They then noted how many steps and what activities they had yet to accomplish to reach their own standard of success. All the main activities achieved to-date and those yet to be achieved were hung up on the rope.

The linear analyses on the rope were put on the wall around the meeting room and each group's representative presented their CBT development to the others (see each group's results in annex 6).

In the afternoon the small groups continued to analyze the success or what they wanted to achieve and how to achieve it. The facilitators introduced six aspects which were related to the achievement of CBT, including economic (income), education, natural resources, environment, community capacity and team work. Each group selected one aspect and worked on the criteria for three levels (out standing, moderate and acceptable) for achieving success. The spiderweb model which included 6 legs or 6 aspects of success was introduced to participants. Each community was assigned to draw and indicate on the spiderweb what level of achievement had been reached in their community (please see the example on the annex 5) before they put it up on the wall to share with others.

Comments and lessons learned

- Most of group put the income generation as a benefit or goal for CBT in their community. They could review the activities that had been done in the past, but found it difficult to think of what steps they had to do to achieve their goals.

- The spiderweb techniques could help them to consider other aspects of success, and to evaluate themselves as a group.

DAY 2

Participation decision making: Dynamics of Decision-making

This session started by dividing the participants into 2 groups. The tasks were to identify the potential stakeholders and the level of participation that should be expected of them in the work process. The group members had to select to work on either the "Tour Programme Design" or the "Mangrove Nature Trail".

This session aimed to create an understanding of the importance of group participatory decision making. The dynamics of the decision making process was introduced to the participants through the wave model. There were three stages in the decision making process, including the divergent thinking stage, the groan or confusing stage, and the convergent thinking stage, which were simulated as a sea wave. The stages of a wave include the beginning, the peak and the calm down which were referred to and introduced as different stages, so that participants could relate to how the stages are relevant to a real work setting. The participants were given simulations representing the three stages for a practice exercise. During the practice it was emphasized that the participatory approach concept needs to be fundamental in their minds and that they need to be clear about what level of participation they need, especially in decision-making.

During the open discussion, most of the participants said that ideas about the dynamics of decision-making, including how to deal with difficult situations, and participatory decision-making were useful for working together as a team. They recognized that the various stages of participatory decision-making can be applied to small meetings or situations affording them more control.

Comments and lessons learned

This was a first time that facilitators have applied and introduced the sea wave model for the decision making process simulation instead of the Diamond model (please see annex 2). It is easier for villagers to understand. It would be better if we can apply a simple model and relevant to what they can picture of like a sea wave.

DAY 3

Making your meeting more effective

The facilitators started by asking participants to do an exercise in which they had to think back to their own experience with meetings, and reflect on what things made them effective or ineffective. Participants were also asked to design meetings of community members, and to discuss how to make meeting facilitation more effective. Most participants were able to generate the objectives or sub-topics of their meetings, but they struggled to link the outcomes they hoped to gain from what they had planned.

This is a weakness and an example of why we cannot achieve the objectives of the meeting if the topic discussed has conflicting or unclear outcomes.

Organizing meetings previously seemed to be an easy and routine job for all of the participants. However, this session helped them to realize how they can make their meetings more productive for both community members and the participating organizations. By the end of the training session, participants had developed an action plan for effective meetings, by designing agenda, content and process. This served as an evaluation as to whether they can facilitate meetings effectively or still had problems to overcome.

Team Building

Team building activities were build into the training process to build team spirit. There were four main activities; Great Egg Throw, Stepping Stones, Blind-trust Driving, and Create a Square from a Triangle. Participants reflected on what they learned from doing each activity and how it related to teamwork.

Activity 1 Great Egg Throw

- This game is used to highlight teamwork aspects; such as participation, creativity, communication and collaboration.
- Participants were divided into groups of four/five. The small groups designed an egg package to save an egg from breaking when thrown by using 10 straws, a piece of paper, and tape. Each team had 30 seconds to present their package. This was followed by the Great Egg Throwing Competition.
- Small groups created different types of packages. On one hand they worked seriously to save their egg and on the other hand, they enjoyed group work and the egg throwing competition.
- During the reflection on teamwork, one participant also raised an issue that CBT is as fragile as an egg, even if they protected it.

Activitiy 2 Stepping Stones

- This game demonstrated effective teamwork. The main idea of this game was to demonstrate problem solving, communications, the need for a plan, the need to stand back and look at the problem from different perspectives, the need to listen to one another's ideas, seeing who emerges as the leader, the need for different types of players on the team, and knowing what was more important – team, task or individual?
- Nine members of the group were moving to re-order from 1 to 9 squares under activity rules such as only one person may touch a square at one time; when moving from one to one, a person may move in either direction to a neighboring square; team members may touch a new base only if it is empty, etc.
- The small groups were asked to improve their work by making fewer steps to complete their task.
- Participants reflected that sometimes they had to leave their bases to accomplish group work which is more important than keeping one's own spot.

Activity 3 Blind-Trust Driving

- This short-and-fun activity was focused on trust, care, respect and communication between partners.
- In pairs of selected persons, one becomes a car and one the driver. The car person closed their eyes while the driver led them around. After sharing and reflection, they swapped car and driver. They seemed relaxed driving.
- In addition, CBT in some community is new. The communities members feel that they are blind so building trust, listening and communication for them are important.

Activity 4 A Square into a Triangle

- This activity was looking at team work, collaboration, and thinking-out-of-the-box.
- Groups of five members were encouraged to fix a puzzle, which involved finding how to create a square using a triangle that was cut into four pieces.
- When they faced a problem, each group used different methods to resolve it. Some groups took a longer time than others.
- Friendly learning environments and team building activities were demonstrated that reflected the situations of community organizations. The participants had opportunities to work with different members from other communities and create a network amongst the groups.

Overall Training Evaluation

Participants were asked to evaluate the workshop by using a questionnaire (Annex 4). Most of participants agreed that overall training went very well and would be useful when applied to real situations. They gained new knowledge, widened their visions and empowered themselves to continue working.

The participants found that the review of the background of CBT, and the look forward five years in their own villages, was an excellent starting point. It helped them to recall the origin and principles of CBT. They also enjoyed sharing and learning from each other. Using the chronicle rope was a simple and practical method to visualize the CBT development.

All participants who joined the spiderweb exercise remarked that it was effective for CBT situation analysis, stimulated reflection, and provided related components. The results revealed both the strengths and weaknesses of the group, and it was useful to show what is required for the next step. While almost all participants understood the session and enjoyed it, because it was fun and colorful, only a few participants thought that it was too difficult to understand some components. One participant requested a tool in order to monitor their CBT.

The comments on the participatory decision making session stated that it was quite complicated and difficult. However the process, activities and the wave model simplified it. Participants commented that; "there are conflicts in the community or group and (I) don't know how to resolve it, therefore this session helps (me) to understand group dynamics and learn how to deal with each phase." Another participant felt that this session raised her spirit to work. In addition, one participant said that the session provided opportunity to practice and s/he dared to express his/her opinion.

Effective meeting, designing and planning was one of the favorite sessions in order to implement a meeting efficiently. The exercise required participants to plan a productive and clear goal, objective and output for their real next meeting. A couple of participants reflected that the session was too academic, and the exercise was too difficult, and technical words need to be clarified somewhat.

Participants felt comfortable with the facilitators who helped to create a relaxed atmosphere for sharing in the group, by adding humor and informally.

The expectations, tree of hopes, from the first day were re-visited and each participant answered what they had gained as new knowledge, new friends and CBT networking. An oral reflection indicated needs on English training, presentation and communication skills.

Finally, some of the participants mentioned that they needed additional similar training. The training should be a longer duration, for instance 4-day-training. Two comments were on venue, which they thought should be more private, such as TAO or a community center, and have a larger meeting room. The overall workshop management and logistic evaluation were rated as good or excellent as following table.

Item	acceptable		satisfied		good		excellent	
	total	%	total	%	total	%	total	%
Games/energizer	0	0	4	20	7	35	9	45
material	1	5	5	25	9	45	5	25
participant numbers	1	5	3	15	10	50	6	30
meeting room	2	10	7	35	7	35	4	20

Main Recommendations

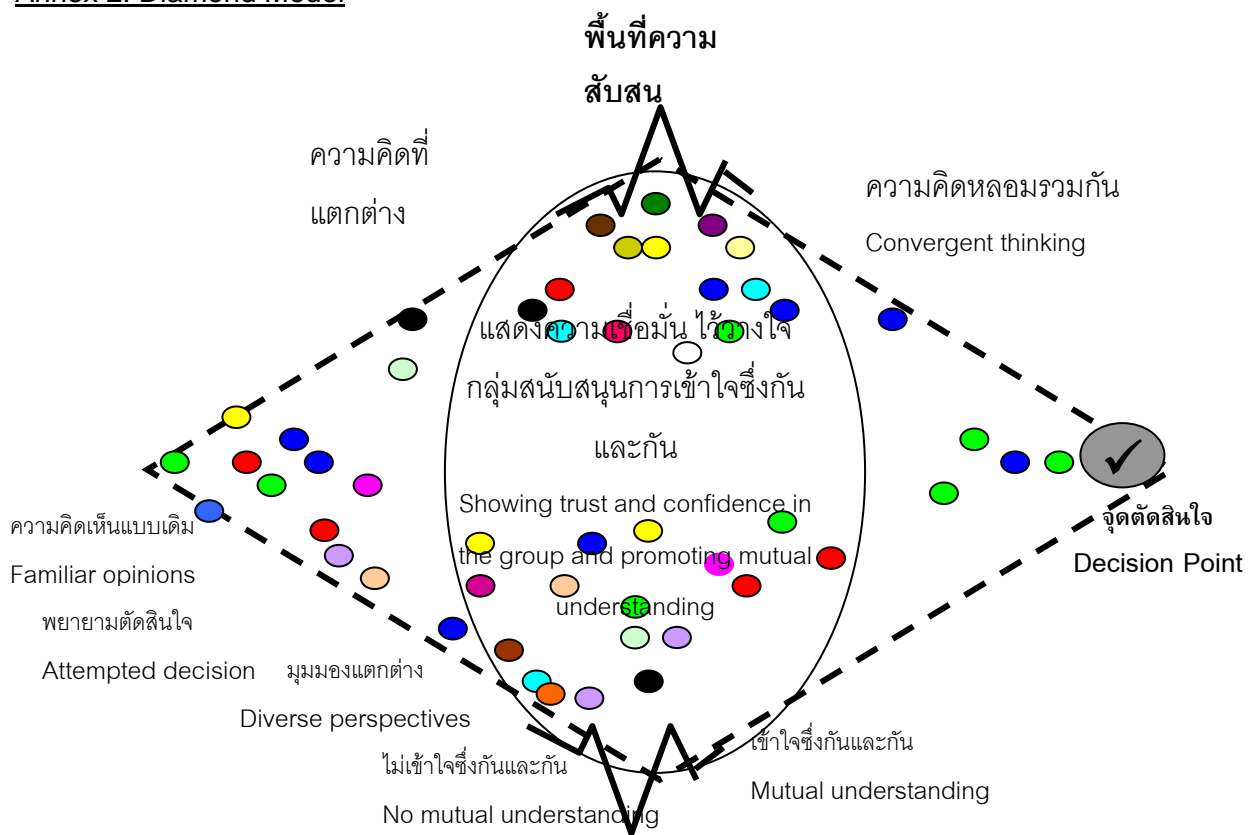
- ❖ The workshop was designed for members who have been working together with CBT groups or communities. The lessons would be more useful and effective for them if they had some experience working together. Because many session needed to share from their own case studies and learn from each other from various communities
- ❖ A sharing process is needed that is designed to fit the villager's style and make them feel comfortable
- ❖ A follow-up of the group work should be carried on after the training course
- ❖ Working with communities, the participants really need to be clear and ensure that community members learn and improve through their work. They need to prepare a clear meeting agenda and facilitate the process in order to help people to analysis, fully participate and make the best decision based on the information available. This includes helping villagers to look not only at day to day issues, but also to develop a community vision for the future

Annex 1: Training Program

Day	Time	Content/ Activities	Method	Materials and Handouts
8 June (Mon)	9:00-9:10	Registration and opening		Registration forms folder; note book and pen
	9:10-10:00	Course introduction: Getting to know each other, Expectations, Overview of contents and activities Setting group norms and group photos	Agenda presentation Dynamic group activities, Card technique (by tree leaves) and Group discussion	Programme agenda Card, Flip charts, Colour marker, Masking tape
	10:00-10:50	Reviewing and analysing of community step of work on CBT, Sharing	Brain storm and discussion	Flip charts, markers
	10:50-11:00	Break		
	11:05-12:00	Group presentation	Group work, L Question Information market	Flip charts, string, name card, colour markers
	12:00-13:00	Lunch		
	13:00-14:30	Introduced spiderweb		Flip charts
	14:30-15:00	Analyze CBT situation and set up criteria of success	Group work	
	Break			
	15:10-15:30	Presentation	Group work	Flip charts& markers
	15:30-16:30	Great eggs throw and summarise	Group work	Eggs, string. Paper. Tape and markers
	9 June (Tue)	08:40-09:00	Ice break	Game
08:45-08:55		Recap of day 1	Graphic review	Flip charts & markers
08:55-09:55		Identify stakeholders on 2 exercises "Nature trail and tour programme design"	Group work	
09:55-10:10		Blind trust driving game	Paired up work	
10:10-10:25		Break		
10:25-11:25		Dynamic of participatory decision-making process (introducing divergent thinking)	Role play Stimulation 1 Sea wave model	Flip charts & markers
11:25-12:00		Participatory and non-participatory group	Story telling Mini lecture	
12:00-13:00		Lunch		
13:00-14:15		Handling difficult group dynamics	Stimulation 2	Flip charts & markers
14:15-14:45		Break		
15:15-15:05		introducing convergent Zone	Jigsaw Group work Sea wave model	Flip charts & markers
15:05-15:15		Break		
	15:15-16:30	Team building game		

Day	Time	Content/ Activities	Method	Materials and Handouts
10 June (Wed)	08:30-09:00	Recap	Pantomime	
	09:00-09:15	A Square into a Triangle	Group work	
	9:15-10:25	Plan for the effective meeting	Group work,	Card, marker
	10:25-10:40	Break		
	10:40-11:45	Group presentation	Open discussion	Flip charts & markers
	11:45-12:00	Plenary discussion		
	12:00-13:00	Lunch		
	13:00-14:00	Evaluation Close	Questionnaire Circle time	Evaluation form

Annex 2: Diamond Model

Note: ○ = One Idea

Annex 3: List of Participants

รายชื่อผู้เข้าอบรม การจัดการกลุ่ม วันที่ 8-10 มิถุนายน 2552

	ชื่อ	ที่อยู่/หมู่บ้าน	เบอร์โทรศัพท์
1	นายเร่ คาคหมาย	บ้านทะเลนอก	
2	นายราม คาคหมาย	บ้านทะเลนอก	
3	นาย อับดุลมุมิตร มะเล็ก	โตนกลอย	089-2961994
4	นายเพรียวพันธ์ โส๊ะอัน	โตนกลอย	080-5330056
5	นายอ่าห์ลี สาลี	โตนกลอย	0866867536
6	นายมุฮำหมัด ปรงเหล็ก	โตนกลอย	086-6867536
7	นางทิพวัลย์ ฟิ่งไทย	เกาะพระทอง	084-8381977
8	นางสาวอรรวรรณ เทียนใส	88/92 ม.4 บ้านโลออนส์	080-6920039
9	นายพงศ์พัฒน์ ลิมสกุล	หมู่บ้านโลออนส์,เกาะพระทอง	
10	นางสาวลัดดา อาดหาญ	บ้านทะเลนอก	083-6434220
11	นางสาวปิยาภรณ์ นครชัย	บ้านโลออนส์	081-6946453
12	นายสมพร กอຍໄສ	กลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์,ภูสุเล	082-2869005
13	นายพงษ์ศักดิ์ ถานคร	กลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์,ภูสุเล	089-5897126
14	Bodhi Garlett	N-ACT	081-7877344
15	นายสมจิตร พงศ์ประเสริฐ	หาดประพาส	086-6835568
16	นางสาวศิวาพร รัตนคร	ทุ่งดาบ	086-2700764
17	นางจริยา เพ็ชสาย	ทุ่งดาบ	086-2700764
18	นางสาววิณา นำเจริญสมบัติ	กท.	085-9177476
19	นางสาวอรพิน หลงตั้ง	โฮมสเตย์ม่วงกลวง	083-6392982
20	นางรอรียา จันทรชู	มุสลีโฮมสเตย์ม่วงกลวง	087-8948626
21	นางสาววิลาววัลย์ เสบสบาย	มุสลีโฮมสเตย์ม่วงกลวง	089-2870471
22	นายเผชญ์ศักดิ์ เจียกขจร	กลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	081-8613852
23	นายนิพล โชคโสด (ยุทธ)	ภูสุเล 14/19 ม.1 ต.เกาะพยาม	084-8462214
24	นายยุทธนา พวงแก้ว	ภูสุเลบ้านนา 428 ม.3 บ้านนา	083-3106255
25	นายกฤษฏา มีทรัพย์	กลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ภูสุเล	

Annex 4: Evaluation form

การกำหนดเป้าหมาย ทบทวนและลำดับเหตุการณ์ที่ผ่านมา และการวางแผนกิจกรรมที่นำไปสู่เป้าหมาย (เช้า วันแรก)

เนื้อหา วิธีการ และกิจกรรม	
อะไรที่ได้อยู่แล้ว?	อะไรที่ต้องปรับปรุง?
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

การกำหนดเกณฑ์ของความสำเร็จ (แบบจำลองใยแมงมุม) (บ่าย วันแรก)

เนื้อหา วิธีการ และกิจกรรม	
อะไรที่ได้อยู่แล้ว?	อะไรที่ต้องปรับปรุง?
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

การตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม และพลวัตรของการตัดสินใจของกลุ่ม (แบบจำลองลูกคลื่น 3 ช่วง) (วันที่สอง)

เนื้อหา วิธีการ และกิจกรรม	
อะไรที่ได้อยู่แล้ว?	อะไรที่ต้องปรับปรุง?
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

การออกแบบการประชุม (เช้าวันที่สาม)

เนื้อหา วิธีการ และกิจกรรม	
อะไรที่ได้อยู่แล้ว?	อะไรที่ต้องปรับปรุง?
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

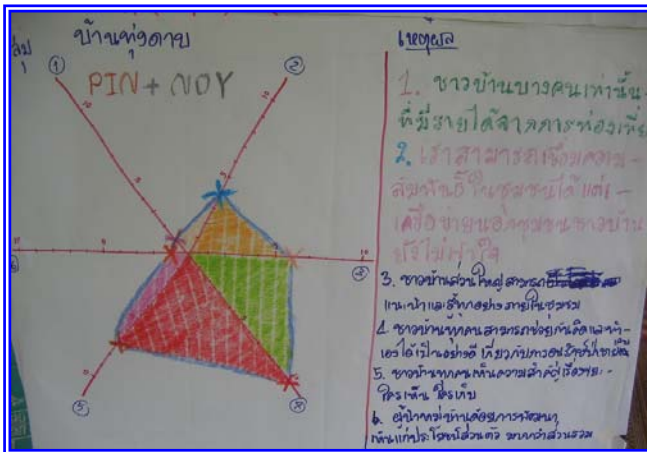
Annex 5: Photos

All participants at "Group Management" training course, at Kuraburi resort, Kuraburi, Phanq Nqa

In the class room and small group exercise

Annex 6: Result of brain storming and group work

ผลการระดมกิจกรรมเหยี่ยวหลัง แลหน้า
กลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านทะเลนอก

1. สภาพปัจจุบัน

- ประชุมทุกเดือน (สมาชิกและผู้ที่ยากเข้าร่วมประชุม)
- มีการจัดคิวศึกษาดูงาน และ อบรมตลอดเมื่อมีงานหรือการอบรมที่ต่างๆ
- รับทัวร์การท่องเที่ยว , ทัวร์ศึกษาดูงานไทย – ต่างประเทศ
- มีส่วนร่วมในการฟื้นฟูป่าชุมชน (ให้เป็นปัจจุบัน)
- หาดลาดในเมืองไทย
- ประชุมเครือข่าย 1-2 / ครั้ง
- มีกฎระเบียบที่เป็นกฎเหล็ก
- มีสวัสดิการกลุ่ม / แบ่งเงินเข้ากลุ่ม / สนับสนุนด้านกีฬาหรืออื่นๆถ้ามีกิจกรรม

2. ลำดับเหตุการณ์ที่ผ่านมา อดีต

- เริ่มจัดตั้งกลุ่ม WAR (โดย วอร์)
- ศึกษาดูงานที่เกาะยาวน้อยโดย WAR (วอร์)
- ผูกอบรมคนในชุมชนเรื่องการทำการท่องเที่ยว CBT โดย NATR
- จัดตั้งกลุ่มต่างๆ , จัดคิว
- จัดศึกษาดูงาน ที่เกาะยาวน้อย ผู้ใหญ่ ,เยาวชน โดย AD (Andaman Discoveries) + MAP

(Mangrove Action Project)

- กลับมาดูแลหมู่บ้านของตนเอง นำสิ่งที่ศึกษาดูงานมาปรับใช้ในชุมชน
- จัดตั้งกลุ่มอีกครั้ง จัดระเบียบเป็นรูปธรรม
- แบ่งหน้าที่โดยการโหวตเสียงจากสมาชิก
- จัดตั้งกฎระเบียบ
- ปรับปรุงเส้นทางเดินป่า
- หากิจกรรมที่เกิดขึ้นในชุมชน
- อบรมการทำอาหารโดย AD
- อบรมไกด์เรือ โดย AD
- อบรมเรื่องปะการัง (ฟีน้อง , ฟีน้อง)
- จัดตั้งกลุ่มกลุ่มเยาวชน โดย เยาวชน เพื่อเยาวชน
- เปลี่ยนกฎระเบียบเรื่อยๆเมื่อมีรูรั่ว
- ดูงานเครือข่ายโดย AD

- ค่ายเยาวชนอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ (MAP,AD, อุทยานแห่งชาติแหลมสน)
- ศึกษาดูงานภาคเหนือ โดย IUCN

3. ความสำเร็จอยู่ตรงไหน ?

- กลุ่มมีความเข้มแข็งในเรื่องกฎระเบียบ
- สมาชิกและคนในชุมชนมีรายได้กระจายทั่วหมู่บ้าน
- การพัฒนาหมู่บ้านและสิ่งแวดล้อมดีขึ้นเป็นระดับ / ร่วมทำ / ร่วมใช้ประโยชน์
- มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการท่องเที่ยว เช่น กลุ่มอาชีพ
- มีตลาดที่แน่นอน และ ทำด้วยกลุ่ม และ ลำแข้งตัวเอง
- เยาวชนมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวมากขึ้นไม่ว่าด้านพัฒนา , การนำเที่ยว
- มีป่าใช้สอยเป็นของตนเอง
- เชื่อมการท่องเที่ยวไปยังเครือข่าย , แบ่งนักท่องเที่ยว , จัดทริปร่วมกัน

4. ก้าวสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ

- เพิ่มสมาชิก , สมาชิกเพิ่ม
- มีศูนย์เป็นของกลุ่มเพื่อสร้างทีมงานและการทำงานที่มีประสิทธิภาพ
- พัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่มีขยะ
- หาดลาดได้เอง ไทย – ต่างประเทศ
- จัดทำเวปไซต์
- พุดเก่งทุกคน / ไม่ขี้อาย / กล้านำเสนอ
- เชื่อมการท่องเที่ยวกับกลุ่มเครือข่ายต่อเนื่อง
- ฟื้นฟูป่าชุมชนให้เป็นแปลงสาธิตทำให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว
- กลุ่มอาชีพในชุมชนมีตลาดที่ดีขึ้น
- แปลงผักเยาวชน

กลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ภูสุเล

จุดเริ่มต้นของการทำกลุ่ม เริ่มมาจากคนที่เคยทำลายป่าและได้เห็นถึงผลกระทบ เลยได้รวมกลุ่มกันขึ้น จากแค่คน 4 คน และชักชวนเพื่อนๆรวมกลุ่มได้ประมาณ 20 คน ทำกันด้วยใจ แต่สุดท้ายทยอยหายไปทีละคน จนเหลือแค่ 9 คน ที่ยังคงเหลืออยู่ จนวันหนึ่งพี่สมศักดิ์ซึ่งทำงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์ได้เสนองบประมาณให้ ทำให้พวกเราสามารถทำงานต่อไปได้

ศาลาหลังแรกที่เราสร้างกันขึ้นมา ทำกันด้วยใจล้วนๆ (ปี พ.ศ.2550) และก็ได้งบประมาณสนับสนุนจาก IUCN เพื่อศึกษาดูงานและเก็บข้อมูลนำมาประยุกต์ใช้

- 1) ศึกษาดูงานที่ภาคเหนือ เมื่อวันที่ 15-20 มี.ค. 2552
- 2) เข้าร่วมการประชุมกับหน่วยงานต่างๆ สรุปรงานที่ผ่านมา (พฤษภาคม 2552)
- 3) ศึกษาดูงานที่ คีรีวงษ์ จ.นครศรีธรรมราช (พฤษภาคม 2552)

- 4) ศูนย์เปิดอบรมการทำปุ๋ยหมัก โดยรวมสนับสนุนจาก IUCN เมื่อวันที่ 4 มิ.ย. 52
- 5) ศึกษาฐานที่พัทลุง ในงานมหกรรมพลังงานทางเลือก วันที่ 1-2 มิ.ย. 52
- 6) เปิดอบรมการทำน้ำยาเพื่อใช้ในครัวเรือนเพื่อลดต้นทุน วันที่ 8 มิ.ย. 52

และได้ทำการสำรวจเส้นทางการท่องเที่ยวและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว และได้ทำการสำรวจลำคลองเพื่อดูผลกระทบจากการลอกคลอง สมาชิกในกลุ่มได้ก่อตั้งกลุ่มเยาวชนขึ้นเพื่อผลักดันให้เยาวชนรักษ์ป่ารักษ์น้ำ และ กระจายความรู้ที่ได้รับมาสู่ชุมชน

ณ ปัจจุบันกลุ่มเริ่มเข้มแข็งชุมชนให้ความสนใจ และ มีการฝึกอบรมกลุ่มแม่บ้านและสมาชิกในกลุ่มจากหน่วยงานต่างๆ

อนาคต สิ่งที่คาดหวังในอนาคต ต้องการให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง และ จัดทำโครงการต่างๆ ให้สำเร็จ ซึ่งยังไม่ได้ตั้งเป้าหมาย

สิ่งที่คาดหวังความสำเร็จ คือต้องการให้ชุมชนมีรายได้จากการนำเที่ยวและนำเสนอภูมิปัญญาท้องถิ่น เกิดความสามัคคีปรองดองไม่แตกแยก และมีจิตสำนึกในการรักษาป่าและน้ำ

อนาคต

จัดทำโครงการขยะและกล้าไม้

จัดทำกลุ่มรัฐวิสาหกิจชุมชน

กลุ่มมัคคุเทศน์ตัวน้อย

กลุ่ม และ เชื่อมสัมพันธ์ระหว่างภูสูล และ นำขยะมาล้างรีไซเคิล

กลุ่มนิยมไพร โตนกลอย

อดีต

ในอดีตบ้านโตนกลอยมีความอุดมสมบูรณ์ทางด้านระบบนิเวศน์ เมื่อเทียบกับปัจจุบันมีประชากรเพิ่มขึ้น จึงมีการบุกรุกทำลายป่ามากขึ้น

หลังจากเหตุการณ์สึนามิ มีนักท่องเที่ยวมาชมธรรมชาติที่โตนกลอยเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้มีปัญหาตามมา คือ ปัญหายุทธผลผวย การมั่วสุมของกลุ่มวัยรุ่น การลักเล็กขโมยน้อย เป็นต้น ได้มีการชักชวนของคนภายในชุมชนจัดตั้งเป็นกลุ่มอนุรักษ์ “ชมรมนิยมไพรโตนกลอย”

กิจกรรมที่ทางกลุ่มได้ดำเนินการ

- ได้เข้าร่วมอบรมสัมมนาเกี่ยวกับเครือข่ายกลุ่มอนุรักษ์ ณ สถานีวิจัยฯ อันดามัน
- ได้ระดมทุนจากสมาชิกเพื่อก่อตั้งที่ทำการศูนย์ “ชมรมนิยมไพรโตนกลอย”

- ได้เข้าร่วมกับเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองนาคา จัดทำเส้นทางศึกษาธรรมชาติ
- ร่วมกันจัดกิจกรรมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
- มีการจัดเวรยามเฝ้าระวังการมั่งสุ่มของวัยรุ่นในแหล่งท่องเที่ยวยามวิกาล
- ร่วมกับเจ้าหน้าที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองนาคาจัดกิจกรรมค่ายเยาวชน
- ได้มีการเพาะเลี้ยงกล้าไม้เพื่อการอนุรักษ์ "ต้นกล้าคุณธรรม" เพื่อคืนสู่ธรรมชาติ

การดำเนินงานของกลุ่มในปัจจุบัน

- มีที่ทำการกลุ่ม
- มีสมาชิก
- มีการดำเนินกิจกรรมตามแผนที่กลุ่มวางไว้

แผนยุทธศาสตร์

ด้านการอนุรักษ์

- สมาชิกในกลุ่มเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
- สมาชิก/ชุมชน/หน่วยงานที่ให้การสนับสนุนเพื่อร่วมกันบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว
- เพาะพันธุ์กล้าไม้
- จัดค่ายเยาวชน ด้านการอนุรักษ์
- ประชาสัมพันธ์กลุ่ม / แหล่งท่องเที่ยว
- จัดทำเอกสารแนะนำเส้นทาง
- ปรับปรุงเส้นทางศึกษาธรรมชาติ
- ปรับปรุงภูมิทัศน์แหล่งท่องเที่ยว

แผนพัฒนาบุคลากร

- อบรมไกด์
- ให้สมาชิกมีความรอบรู้เรื่องพันธุ์พืช / สัตว์

ความคาดหวังของกลุ่ม (จุดสุดยอด)

ด้านการอนุรักษ์

- สร้างความตระหนักของคนในชุมชนให้มีจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
- โตนกลอยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สะอาด (เป็นปอดของคนสุขสำราญ)

ด้านเศรษฐกิจ

- เพิ่มรายได้ให้กับคนในชุมชนและสมาชิก

ด้านสังคม

- ลดปัญหาการมั่วสุมยาเสพติดของกลุ่มวัยรุ่น
- สร้างความสามัคคีของคนในชุมชน

ด้านวัฒนธรรม

- มีการสืบสาน วัฒนธรรมในชุมชน

เส้นทางการทำงานของบ้านไลออนส์:

1. ปัจจุบัน – กลุ่มกำลังรวบรวมทีมและวางแผนงาน

2. อดีต

- มกราคม – เมษายน 2551: รับอาสาสมัครโครงการเต่าให้เข้าพักในหมู่บ้าน (4 หลัง)
- มกราคม – เมษายน 2552: รับอาสาสมัครโครงการเต่าให้เข้าพักในหมู่บ้าน (5 หลัง)
- เมษายน 2552: ศึกษาดูงาน CBT ที่บ้านทะเลนอก
- พฤษภาคม 2552: จัดตั้งกลุ่มและแบ่งหน้าที่ในกลุ่ม CBT

3. ความสำเร็จที่คาดหวัง

- ด้านการท่องเที่ยว: ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น
- ด้านสิ่งแวดล้อม: ร่วมกันปลูกต้นไม้และพันธุ์พืชให้มากขึ้น
- ด้านชุมชน: ให้หมู่บ้านสะอาดขึ้น
- ด้านชุมชน: ให้หมู่บ้านมีความเข้มแข็งและสามัคคียิ่งขึ้น

4. อนาคต

- 25 – 27 มิถุนายน 2552: ศึกษาดูงานเรื่อง CBT และงานอนุรักษ์ที่เกาะยาวน้อย
- จัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์โดยเยาวชน
- ทำบ้านพักโฮมสเตย์โดยชาวบ้านในชุมชน
- สร้างเสริมอาชีพให้ดีขึ้น
- จัดทำการประชุมสัมพันธ์ของชุมชน
- จัดกิจกรรมท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

- จัดงานประเพณีประจำปีของหมู่บ้าน เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว
- สนับสนุนด้านการกีฬา เช่น ฟุตบอล เพื่อความสามัคคีของชุมชน
- บอกเล่า/รวบรวมประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านปากจกเก่า และบ้านโลออนส์

การท่องเที่ยวชุมชน: เกณฑ์ความสำเร็จ

1. ด้านเศรษฐกิจชุมชน [เงิน คือ สิ่งแรกที่ทุกคนนึกถึงเมื่อพูดถึง homestay ทุกคนว่าจริงรีเปล่า]

- ขั้นสุดยอด   ทำหน้าที่ของตัวเองได้ดีโดยที่คนอื่นไม่ต้องเป็นห่วง
 ชาวบ้านมีรายได้จากการท่องเที่ยวกระจายทั่วถึงเป็นส่วนใหญ่
 มีการแบ่งรายได้เข้ากลุ่มส่วนหนึ่งเพื่อจัดสวัสดิการ
- ขั้นดี   ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานมากกว่าครึ่ง
 ชาวบ้านส่วยใหญ่มีรายได้เสริมจากการท่องเที่ยว
 จัดคิวให้แน่นอนเพื่อให้ชาวบ้านไม่แย่งนักท่องเที่ยวกัน
- ขั้นพอใช้   มีความคิดในการประกอบอาชีพตามภูมิปัญญาชาวบ้าน
 ชาวบ้านกลุ่มน้อยมีรายได้จากการท่องเที่ยว
 มีการหมุนเวียนรับนักท่องเที่ยว

2. ด้านสังคม&การศึกษา

- ขั้นสุดยอด   มีการแปลตำนาน/ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นภาษาต่างประเทศ
 บันทึกเอาไว้เปลี่ยนแปลงเป็นหลายภาษา
 กลุ่มต่างๆ ในชุมชนมีความเข้มแข็ง เชื่อมสัมพันธ์กันในชุมชน+เครือข่ายนอกชุมชน
 เด็กๆ ได้เรียนรู้+และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชน เช่น เรื่องการอนุรักษ์
 ภาษา มีการแสดงวัฒนธรรมท้องถิ่น
 นักท่องเที่ยวชื่นชม+ยอมรับวิถีชีวิตชุมชนและนำไปเผยแพร่
- ขั้นดี   กลุ่มในชุมชนมีการแลกเปลี่ยนกันเฉพาะกลุ่มตนเอง
 ให้กลุ่มเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในกลุ่ม
 มีกลุ่มที่หลากหลาย เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเยาวชน กลุ่มอาชีพ กลุ่มอนุรักษ์
 มีการบันทึกและถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร (ภาษาไทย)
 เด็กเรียนรู้เรื่องการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน
 นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้+ทดลองใช้ชีวิตแบบท้องถิ่น ปฏิบัติจริง
- ขั้นพอใช้   มีการบอกเล่าภูมิปัญญา/ตำนานให้นักท่องเที่ยว
 ประวัติความเป็นมาของในหมู่บ้าน
 กลุ่มยังอยู่ในช่วงการพัฒนาความเข้มแข็ง
 มีการสื่อสารด้านวัฒนธรรม
 กลุ่มเฉพาะท่องเที่ยวเท่านั้น

เด็กเรียนวัฒนธรรมท้องถิ่นว่ามีอะไรบ้าง
 นักท่องเที่ยวมาสัมผัส/ดูชีวิตท้องถิ่น

3. ด้านการพัฒนาความสามารถของชุมชน

ขั้นสุดยอด   ใครๆ ก็พูดได้/แทนกันได้ ทุกคน (ไกด์) นำเสนอข้อมูล สถานที่ท่องเที่ยว ภูมิปัญญา/
 วัฒนธรรม ประเพณี ผลิตภัณฑ์สินค้า
 มีไกด์เยาวชนพูดภาษาอังกฤษได้
 มีระบบหมุนเวียนในชุมชน ให้ทุกคนได้เรียนรู้/ฝึกฝนความสามารถ

ขั้นดี   ผู้นำ+แกนนำ

ขั้นพอใช้   ผู้นำ 1-2 คน

4. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

ขั้นสุดยอด   มีกฎระเบียบที่เป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน+หน่วยงานภายนอก
 นักท่องเที่ยวเข้าใจ+สนับสนุนกิจกรรมการอนุรักษ์ของชุมชน
 สภาพป่า/ป่าชายเลนมีความอุดมสมบูรณ์ มีพันธุ์พืช&สัตว์หลากหลาย
 มีระบบการบริหารจัดการ/ใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน
 มีระบบการติดตามการทำกิจกรรม

ขั้นดี   มีระบบข้อมูลพันธุ์พืช&พันธุ์สัตว์ และการใช้ประโยชน์
 มีการปลูก+ดูแลรักษาป่าในชุมชนอย่างสม่ำเสมอโดนชาวบ้าน/เยาวชน
 มีบุคคลภายนอก เช่น นักศึกษา+นักท่องเที่ยวร่วมทำกิจกรรมการอนุรักษ์จัดการ
 ทรัพยากรธรรมชาติ

ขั้นพอใช้   มีเจ้าหน้าที่อุทยาน-ป่าไม้เข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องอนุรักษ์ธรรมชาติ
 มีเฉพาะคณะกรรมการที่รู้+เข้าใจเรื่องการอนุรักษ์
 ชาวบ้านใช้ประโยชน์จากป่า แต่ไม่ดูแล
 ชาวบ้านร่วมคิดแต่ไม่ปฏิบัติ
 ชาวบ้านจะให้ความร่วมมือเฉพาะเวลาขอให้มาช่วย

5. การจัดการสภาพแวดล้อมของชุมชน

ขั้นสุดยอด   ทุกคนในชุมชนช่วยกันดูแลสภาพแวดล้อม
 มีการแยกขยะเปียก/แห้ง/รีไซเคิลจากในครัวเรือนทุกบ้าน มีถังขยะเพียงพอ (จากวัสดุธรรมชาติ/
 ท้องถิ่น)
 ทุกคนมีจิตสำนึกที่ดีในเรื่องสภาพแวดล้อม ดูแลเอง
 ทุกคนเป็นหูเป็นตาช่วยสอดส่องดูแล
 ทุกคนช่วยขยายพันธุ์/ดูแลต้นไม้ในชุมชน
 ปลูกฝังทุกคนให้ดูแลสิ่งแวดล้อม เช่น มีกฎ+บทลงโทษ

ขั้นดี   ชุมชนส่วนใหญ่ช่วยดูแลรักษา
 มีถังขยะที่ได้มาจากหน่วยงานนอก ทุกคนแยกขยะในที่รวมของชุมชน
 นักเรียน+ผู้นำหมู่บ้านมีจิตสำนึก ชักชวนให้ผู้อื่นมาช่วยดูแล

ชาวบ้านบางส่วนช่วยสอดส่องดูแล (ส่วนมาก)
 คนส่วนมากช่วยกันดูแลรักษาต้นไม้ในชุมชน
 ปลุกฝังเยาวชนให้ช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม
 สมาชิกในชุมชนช่วยดูแลสภาพแวดล้อมจำนวนน้อย
 มีถึงขยะ/ที่ทิ้งไม่เพียงพอในหมู่บ้าน ชาวบ้านส่วนหนึ่งแยกขยะ
 ชาวบ้านบางส่วนไม่ค่อยมีจิตสำนึก
 ชาวบ้านส่วนน้อยช่วยเป็นหูเป็นตาให้หมู่บ้าน
 ชาวบ้านบางส่วนดูแลต้นไม้ในชุมชน

6. การมีส่วนร่วมของท้องถิ่น

ขั้นสุดยอด ร่วมรับผิดชอบ
 ร่วมคิดว่าจะทำอะไร
 ร่วมรับผลประโยชน์
 คนในคิด+ตัดสินใจทำ คนนอกสนับสนุน
 ขั้นดี ทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
 คนนอก+คนในช่วยกันคิด คนในทำ
 ขั้นพอใช้ คนนอกคิด ให้คนในทำ
 ร่วมทำ/ทำตามคนนอก
 แกนในเป็นผู้ตัดสินใจแต่เพียงผู้เดียว

กลุ่มบ้านหา กุสุเล

เหตุผล

1. ยังไม่มีการนำเที่ยวและสมาชิกยังน้อย
2. สามารถเชื่อมกับกลุ่มต่างๆ ได้ แต่กิจกรรมเกี่ยวกับโรงเรียนยังมีน้อยมาก
3. กลุ่มเปิดกว้างกระจายความรู้ให้ทั่วถึงทั้งชุมชนและมีการฝึกอบรมอยู่บ่อยๆ
4. ชุมชนเริ่มให้ความสนใจและร่วมมือเล็กน้อย-ปานกลาง
5. ชุมชนยังไม่มีถึงขยะและการจัดการกับขยะ
6. คนนอกและคนในร่วมกันคิดและทำ แต่ยังเป็นจุดเล็กเนื่องจากเพิ่งเริ่ม

กลุ่มไลออนส์

เหตุผล

1. เพราะมีสมาชิกโฮมสเตย์น้อยและเพิ่งเริ่มต้น

2. ด้านสังคม&การศึกษา: ชาวบ้านให้ความสนใจมากขึ้นและกำลังเรียนรู้เพิ่มเติม เช่น ภาษา เข้าร่วมกิจกรรมกับนักท่องเที่ยวมากขึ้น
3. ผู้นำไม่แข็งแรงและมีแกนนำส่วนน้อยที่ช่วยผลักดันชุมชน
4. ชุมชนและนักท่องเที่ยวช่วยกันปลูก/ดูแลสมู้าเสมอทั้งในน้ำและบนบก
5. ช่วยกันดูแล/ซ่อมแซม/ชดเชยในส่วนมีหายไปและปลูกฝังจิตสำนึกให้เยาวชน
6. ช่วยกันคิด+ทำโดยมีคนนอกผลักดัน

กลุ่มหาดประพาส

เหตุผล

1. ชาวบ้านมีรายได้จากการท่องเที่ยว
2. เด็กมีการเรียนรู้เรื่องการท่องเที่ยวในชุมชน
3. ผู้นำ-แกนนำทำงานคนเดียว
4. มีระบบข้อมูลเรื่องพีช สัตว์ ป่าชายเลน มีกฎระเบียบที่เป็นที่ยอมรับของคนในชุมชนและภายนอก
5. คนในชุมชนช่วยกันดูแลต้นไม้ในชุมชน
6. มีเฉพาะชุมชนที่เข้าร่วมกิจกรรมทุกอย่าง

กลุ่มทุ่งตาบ

เหตุผล

1. ชาวบ้านบางคนเท่านั้นที่มีรายได้จากการท่องเที่ยว
2. เราสามารถเชื่อมความสัมพันธ์ในชุมชนได้ แต่เครือข่ายนอกชุมชนชาวบ้านไม่เข้าใจ
3. ชาวบ้านส่วนใหญ่สามารถแนะนำและรู้ทุกอย่างภายในชุมชน
4. ชาวบ้านทุกคนสามารถช่วยกันคิดและทำเองได้เป็นอย่างดีเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลน
5. ชาวบ้านทุกคนเห็นความสำคัญเรื่องขยะ ใครเห็นใครเก็บ
6. ผู้นำหมู่บ้านต้องการพัฒนา เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม

กลุ่มบ้านทะเลนอก

เหตุผล

1. ชาวบ้านตั้งแต่กลุ่มเยาวชนจนถึงคนมีอายุสามารถร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้ เช่น การเป็นไกด์ เรือ บ้านพัก เย็บจาก ร้านค้าชุมชน ฯ
2. เยาวชนมีส่วนร่วมกับนักท่องเที่ยวแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม/มีวัฒนธรรมแบบมุสลิมให้นักท่องเที่ยวเผยแพร่ แต่ในขณะที่เด็วยกกันชุมชนยังไม่เห็นตำนานความเป็นมาของชุมชนมากนัก (น่าจะมีการนำเสนอ)
3. คนในชุมชน กลุ่มสามารถจัดคิวเพื่อให้มีการกระจายการทำงาน มีไกด์ชุมชน ทั้งเยาวชน ผู้ใหญ่ แต่ยังไม่เก่งเรื่องภาษา แกนนำทำงานทำงานเป็นทีม 6 ฝ่าย ไม่มีประธาน
4. มีกฎระเบียบจริงแต่ยังไม่ได้ใช้จริงบางข้อ แต่มีการสนับสนุนจากองค์กรภายนอกเพื่อฟื้นฟูให้ดีขึ้น

* สภาพป่ามีความผสมผสานของพันธุ์ไม้*

5. มีถึงแยกขยะแต่ละบ้าน เยาวชนช่วยกันเก็บขยะ มีการปลูกฝังจิตสำนึกแต่บางคนยังฝังไม่เต็ม
6. ชุมชนบางส่วนมีการร่วมคิดร่วมทำ มีการสนับสนุนจากคนภายนอก (องค์กรภายนอกเข้มแข็ง)

กลุ่มชมรมนิยามไพรโตนกลอย

เหตุผล

1. เริ่มต้นไม่นานยังไม่มีนักท่องเที่ยว
2. กลุ่มมีเยอะแต่ไม่มีการจัดการกลุ่มที่ดี
3. คนในหมู่บ้านมีความรู้เฉพาะกลุ่มแต่ไม่ได้เผยแพร่
4. เจ้าหน้าที่มีส่วนร่วมแต่ชาวบ้านยังไม่เข้าใจเรื่องการอนุรักษ์
5. ชาวบ้านบางส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ
6. ชาวบ้านบางส่วนมีการตัดสินใจและมีบุคคลภายนอกมาให้ความสนับสนุน